

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-2175/2020-03

Датум: 04.06.2021.

Немањина 22-26.

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. и члана 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), као и члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), решавајући по захтеву носиоца пројекта, "СЗР И АУТОПРЕВОЗНИК ЖЕЉКО ЂУРИЋ", из Ужица, Љубање бб, Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 021-01-13/21-09 од 26.02.2022. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Даје се сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТКК камена из лежишта "Бранешци", на к.п.бр. 697/1, КО Бранешци, на територији СО Чајетина. Експлоатационо поље дефинисано је и координатама:

	Y	X		Y	X
T1.	7 397 478,73	4 850 072,24	T12.	7 397 324,23	4 850 340,34
T2.	7 397 461,06	4 850 070,93	T13.	7 397 378,46	4 850 406,68
T3.	7 397 443,85	4 850 083,25	T14.	7 397 377,80	4 850 354,01
T4.	7 397 413,54	4 850 099,02	T15.	7 397 398,22	4 850 334,81
T5.	7 397 385,96	4 850 122,64	T16.	7 397 423,30	4 850 311,97
T6.	7 397 373,04	4 850 132,20	T17.	7 397 475,84	4 850 293,80
T7.	7 397 364,43	4 850 147,44	T18.	7 397 524,87	4 850 277,79
T8.	7 397 354,50	4 850 171,91	T19.	7 397 507,69	4 850 224,40
T9.	7 397 329,15	4 850 202,71	T20.	7 397 500,63	4 850 194,47
T10.	7 397 321,68	4 850 214,45	T21.	7 397 491,30	4 850 150,44
T11.	7 397 331,71	4 850 293,84	T22.	7 397 484,33	4 850 103,20

2. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије).
3. Носилац пројекта је у обавези да испоштује и друге услове и сагласности надлежних органа и организација у складу са посебним законом, а нарочито Решење о условима заштите природе издато од стране Завода за заштиту природе Србије, заведено под бројем 020-1853/5 од 09.09.2020. године, Водне услове издате од стране Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС, заведени под бројем 325-05-00722/2020-07 од 28.08.2020. године, Услове за израду пројектно-техничке документације за експлоатацију кречњака као ТГК камена из лежишта "Бранешци", издате од стране Завода за заштиту споменика културе Краљево, заведене под бројем 767/2 од 05.08.2020. године.
4. Носилац пројекта је у обавези да спроведе програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем (поглавље 9. предметне Студије).
5. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности отпочне са извођењем пројекта. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део техничке документације потребне за прибављање дозволе или одобрења за почетак извођења пројекта.
6. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Носилац пројекта, "СЗР И АУТОПРЕВОЗНИК ЖЕЉКО ЂУРИЋ", из Ужица, Љубање бб, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТГК камена из лежишта "Бранешци", на к.п.бр. 697/1, КО Бранешци, на територији СО Чајетина, дана 06.11.2020. године, заведен под бројем 353-02-2175/2020-03, а коју је израдило предузеће „Geo Consulting Studio“ д.о.о. из Београда. У Студији, поред свих непоходних услова органа и организација наведених у диспозитиву овог Решења, достављени су и:

1. ПОТВРДА О РЕЗЕРВАМА БРОЈ: 310-02-01861/2019-02 ОД 08.06.2020. ГОД. МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ
2. РЕШЕЊЕ О ОДРЕЂИВАЊУ ОБИМА И САДРЖАЈА ПРЕДМЕТНЕ СТУДИЈЕ, БРОЈ 353-02-1829/2020-03 од 13.10.2020.год, МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
3. ИНФОРМАЦИЈА О ЛОКАЦИЈИ БРОЈ: 353-314/2019-03 ОД 17.07.2020. ГОД. СО ЧАЈЕТИНА
4. МИШЉЕЊЕ ЈКП ВОДОВОД ЗЛАТИБОР БРОЈ: 2074 ОД 16.07.2020. ГОД.
5. ИЗВОД ИЗ ЛИСТА НЕПОКРЕТНОСТИ БРОЈ: 1107 К.О: БРАНЕШЦИ БРОЈ ДОКУМЕНТА:953-1115-541 ОД 29.07.2015. ГОД.
6. КОПИЈА ПЛАНА КАТАСТАРСКЕ ПАРЦЕЛЕ БР. 697/1, 3973/1 БРОЈ ДОКУМЕНТА: 953-1/2015-541 ОД 29.07.2015. ГОД.
7. ИЗВОД АПР-А
8. МИШЉЕЊЕ ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ БЕОГРАД БРОЈ: 6668/1 ОД 27.08.2020. ГОД.
9. ВОДНИ УСЛОВИ, БРОЈ 325-05-00722/2020-07 од 28.08.2020. ГОДИНЕ, РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ
10. УСЛОВИ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ КРАЉЕВО БРОЈ: 767/2 ОД 05.08.2020. ГОД.
11. РЕШЕЊЕ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ ПОД 03 БРОЈ: 020-1853/5 ОД 09.09.2020. ГОД

12. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ЛЕЖИШТА КРЕЧЊАКА „БРАНЕШЦИ“, БЕЛА ЗЕМЉА, РАЗМЕРА ЈЕ ПРИЛАГОЂЕНА ПРИКАЗУ
13. ПРЕГЛЕДНА ГЕОЛОШКА КАРТА СА ПОЗИЦИЈОМ ЛЕЖИШТА КРЕЧЊАКА „БРАНЕШЦИ“, БЕЛА ЗЕМЉА, РАЗМЕРА: 1:100.000
14. ГЕОЛОШКА КАРТА ЛЕЖИШТА КРЕЧЊАКА „БРАНЕШЦИ“, БЕЛА ЗЕМЉА СА ПРИКАЗОМ РАДОВА ИЗВЕДЕНИХ У ФАЗИ ГЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА, РАЗМЕРА: 1:10.000
15. СИТУАЦИОНИ ПЛАН СА ПРИКАЗОМ СТАЊА ПОВРШИНСКОГ КОПА НА КРАЈУ 2019. ГОД, РАЗМЕРА: 1:1.000
16. КАРТА БИЛАНСНИХ РЕЗЕРВИ КРЕЧЊАКА У ЛЕЖИШТУ КРЕЧЊАКА „БРАНЕШЦИ“, РАЗМЕРА 1:1.000
17. ГЕОЛОШКИ ПРОФИЛ 2-2', РАЗМЕРА: 1:1.000
18. ЗАВРШНИ ИЗГЛЕД ПОВРШИНСКОГ КОПА, РАЗМЕРА 1:1.000
19. КАРАКТЕРИСТИЧАН ТЕХНОЛОШКИ ПРОФИЛ, РАЗМЕРА 1:500
20. КАРАКТЕРИСТИЧАН ТЕХНОЛОШКИ ПРОФИЛ, ПРИЛАГОЂЕНА РАЗМЕРА
21. ТЕХНОЛОШКА СКИЦА ПРЕРАДЕ Т-Г КАМЕНА, ПРИЛАГОЂЕНА РАЗМЕРА
22. ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ, 351-122/2020-03, 25.03.2020. И 351-126/2020-03, 1604.2020. ИЗДАТЕ ОД СТРАНЕ СО ЧАЈЕТИНА

Студија о процени утицаја на животну средину предметног пројекта је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТКК камена из лежишта "Бранешци", на к.п.бр. 697/1, КО Бранешци, на територији СО Чајетина, број 353-02-1829/2020-03 од 13.10.2020. године, са експлоатационим пољем у складу са Просторним планом општине Чајетина, ("Службени гласник општине Чајетина", бр.10/2010), а како је наведено у Информацијама о локацији Општинске управе Чајетина, бр. 353-314/2019-03 од 17.07.2020.године.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији. Предметни захтев је објављен у дневном листу "ПОЛИТИКА", дана 26.02.2021.године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. У току трајања јавног увида није било достављених мишљења заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности.

Јавна расправа је одржана 26.03.2021. године у просторијама Скупштине општине Чајетина, чији су представник, заједно са представником овог органа, носиоца пројекта и обрађивача Студије, присуствовао на расправи, и на којој је поднет извештај о јавном увиду, на територији општине Чајетина. Представник локалних самоуправа није имао примедби на предметни пројекат, уз констатацију да ни за време јавног увида од 20 дана нико није поднео примедбе на Студију.

У складу са чланом 22. Закона о процени утицаја на животну средину, образована је Техничка комисија за оцену Студије о процени утицаја, број: 353-02-2175/2020-03 од 04.03.2021. године, која је на првом састанку одржаном 12.04.2021. године, размотрила предметну Студију и констатовала да је иста урађена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.С.» број 135/04, 36/09), али да има одређених недостатака које треба отклонити, те о свом раду овом органу доставила Извештај о оцени предметне Студије, на основу кога је сачињен допис број 353-02-2175/2020-03 од 12.04.2021.године.

Допуна предметне Студије достављена је 31.05.2020.године (3 примерка у писаној и 3 у електронској форми), након чега је уследио други састанак Техничке комисије, дана 02.06.2021. на коме је закључено да су отклоњене раније уочене примедбе, те сачињен и Извештај Техничке комисије о оцени предметне Студије, број 353-02-2175/2020-03 од 02.06.2021.године, са предлогом да се изда сагласност на исту. Анализом одговора носиоца пројекта на претходно дате коментаре и примедбе, Техничка комисија је констатовала следеће:

1. На илустрацији 3-6 – Конструктивни параметри површинског копа "Бранешци", на страни 35 пише Н1 прва најнижа етажа износи Н1 = 15 м а треба највиша, с обзиром да су све остале од Х2 до Х7 висине Н2 - 7=10 м.

Илустрација 3-6. је исправљена.

„

2. На страни 36. пише: „ Укупне масе унутар контура пројектованих површинских копова износи 895.107 ч. м³“, предлаже се м³ чврсте масе.

Исправљено. У исправљеном тексту стоји:

845.107 м³ чврсте масе

3. Код Q_h на страни 37. објашњење за kv - коефицијент ефективности радног времена kv = 0,7, и касније кроз целу студију, предлаже се коефицијент временског искоришћења по смени (у дану) kv = 0,8

Направљена је случајна грешка. У исправљеној студији на страни 38. стоји:

$$Q_h = 50.000 (1+0)/(210 * 1 * 8 * 0,7) = 42,5 \text{ м}^3 \text{ чврсте масе/ч}$$

Односно:

$$Q_h = 42,5 * 2,67 = 113,5 \text{ т/ч}$$

Јер се 42 минутни час добија када се 60 минута помножи са 0,7:

$$60 * 0,7 = 42$$

Коефицијнт ефективности радног времена од 0,7 је коришћен у свим осталим прорачунима осим код одређивања потребног броја цистерни за орошавање саобраћајница, што не утиче на производни процес односно дефинисање капацитета опреме предвиђене за експлоатацију кречњака на површинском копу „Бранешци“.

4. У Поглављу 3.2. Опис технолошког процеса, ... Поред основних операција присутне су и помоћне операције: транспорт, одводњавање површинских копова, техничка и биолошка рекултивација, које немогу бити помоћне или споредне техничко-технолошке фазе („операције“) већ су главне и основне на основу којих се израђују технолошки пројекти, транспорта, одводњавања и рекултивације као као саставни делови сваког главног рударског пројекта.

Исправљени текст гласи:

Процес експлоатације кречњака као техничко-грађевинског камена на површинском копу „Бранешци” одвијаће се дисконтинуалном методом површинске експлоатације са претходном фрагментацијом бушачко-минерским радовима и састојаће се од следећих технолошких фаза:

1. Бушење дубоких минских бушотина;
2. Минирање;
3. Утовар минираног материјала;
4. Транспорт равног крчњака до мобилне дробилице;
5. Дробљење и просејавање фрагментираног кречњака;
6. Утовар уситњеног и просејаног кречњака, као готовог производа

Поред операција (на експлоатацији и припреми кречњака) присутне су и следеће операције:

7. Транспорт и одлагање евентуалне јаловине;
8. Одводњавање површинског копа;
9. Техничка и биолошка рекултивација деградираног земљишта

5. На страни 7, на илустрацији 2-3 и на илустрацији 3-2 на стр. 30 погрешно је дата легенда по којој су границе површинског копа изван експлоатационог поља. Потребно је кориговати илустрацију.

Исправљено:

У допуњеном тексту дате су нове илустрације: На илустрацији 3-2. (страница 31) приказане су билансне резерве. Граница експлоатационог поља, граница контуре резерви и граница власништва се практично поклапају, док је граница површинског копа унутар граница експлоатационог поља за минимално 2 м, као заштитни стуб.

6. У поглављу 2.3.3 Геолошке карактеристике терена даје се уопштен приказ геолошке грађе ширег подручја, а недостаје детаљнији приказ геолошке грађе истраженог дела лежишта и простора експлоатационог поља као микролокације која је предмет Студије.

Исправљена Студија је допуњена геолошком грађом лежишта кроз следећи текст:

2.3.3.1 Геолошке карактеристике предметног лежишта кречњака

На простору дефинисаног лежишта кречњака “Бранешци” претходним регионалним геолошким истраживањима потврђена је тријаска старост ових карбонатних седимената и то горњег тријаса (T_3), карнијског и норичког ката.

Горњи тријас - карнијски и норички кат (T_3^{1+2})

Седименти горњег тријаса, на ширем плану предметног простора, представљени су слојевитим и банковитим кречњацима, доломитичним кречњацима и доломитима, органогених и органогено-детритичних структура. У профилу су заступљени и фосилоносни варијетети. Серију карактерише присуство ситнозрних и финозрних доломита дијагенетског порекла, као и бречастих партија кречњака и доломитичних кречњака.

На дефинисаном лежишту кречњака “Бранешци” једино заступљени литолошки члан који је потврђен током детаљних геолошких истраживања су кречњаци. Геолошким истраживањима нису утврђени други литолошки чланови нити варијетети кречњака који би се битније разликовали по свом минералном или петрографском саставу, типу начину појављивања или квалитативним карактеристикама.

По свему, предметно лежиште је мономинерално, калцијум карбонатног састава, хомогено по свом геолошком саставу изграђено само од једног петрографског типа - кречњака као једине минералне сировине која је уједно и валоризована као корисна минерална сировина. Геолошким истраживањима изведена су обавезна лабораторијска испитивања квалитета кречњака и његове применљивости као ТГ камен.

Посебно је значајно латерално распрострањење кречњака са аспекта потенцијалности и реалне могућности за касније, евентуално, проширење истраживања и у перспективи проширење експлоатационог поља.

Опис лежишта

Коте терена на којем је оконтурено предметно лежиште крећу се у распону надморских висина од 650 до око 700 м, са благим падом од севера према југу.

Унутар контуре лежишта кречњака нема водотокова. Атмосферске воде се брзо дренажују кроз веома танак хумусни покривач и системе каверни и пукотина којима се карактеришу ови кречњаци.

Површина рудног тела које је оконтурено на основу резултата геолошких истраживања (2019. год.) у плану износи 3,73 ха и има облик многоугла са дужином осом правца С-Ј и дужине 345 м и краћом осом која се пружа правцем З-И, дужине 195 м.

Скоро цела површина локалитета „Бранешци“ је покривена танким слојем глине помешане са ситним одломцима кречњака пигментираном интезивном окер до црвенкастом бојом која потиче од лимонита који је настао у процесима површинског распадања карактеристичним за карстификоване области (“Тера роса”). Дебљина овог интегрисаног слоја се креће до 5 цм. Хумусни покривач недостаје у већем делу терена јер је због морфологије терена еродован атмосферским водама. Из тог разлога ова зона није ни узета у обзир приликом картирања бушотина и терена, већ је интегрисана у следећи.

Испод овог површинског дела налази се зона кречњака деградираног атмосферскилијама и плитким корењем макијастог растиња. Дебљина ове зоне се креће од 0,2 м на бушотинама ИБ-3/19 и ИБ-4/19 до 0,3 м на бушотини ИБ-1/19, док је на бушотини ИБ-2/19 ова зона изостала.

Истражним бушењем је потврђена продуктивна дебљина тријаских кречњака овог лежишта, до хипсометријског нивоа од 656,47 м надморске висине.

Рудно тело овог лежишта тоне ка северу (“у брдо”) са азимутом 340-350° и падом 25-35°. Морфолошки лежиште кречњака “Бранешци” карактерише се котама кровине које су највише на северозападу, у рејону бушотине ИБ-1/19 где износи 723,93 м надморске висине, односно на самом северном крају катастарске парцеле где је 729,20 м. Најниже коте кровине рудног тела су код бушотине ИБ-4/19 са 691,57 м, односно на крајњем југу са 664,49.

Коте подине билансних резерви рудног тела, до нивоа геолошке истражености се крећу у распону од 658,00 код бушотина ИБ-1/19 и ИБ-2/19, преко 659,92 на бушотини ИБ-3/19 до 656,47 м н.в. код бушотине ИБ-4/19. Подина рудног тела није утврђена истражним радовима.

Дебљине рудног тела су унутар поменутих контуре крећу у распону од 34,9 до 60,0 м. Најмања дебљина је констатована на делу јужне контуре, у рејону бушотине ИБ-4/19,

обзиром на конфигурацију терена, односно надморске висине саме површине терена и пројектованих најнижихих кота до којих су вршена истражна бушења.

Генеа лежишта

Кречњак лежишта „Бранешци је седиментног порекла, карбонатног састава, масивне текстуре и микрокристаласте структуре

Лежиште техничког грађевинског камена - кречњака „Бранешци“, моринског је порекла и стварано је у специфичним условима топле климе, мањих дубина и ниског салинитета. То значи да је то седиментно лежиште образовано у ширем подручју органогених спрудова.

Микрофацијални развој горњег тријаса одражава типичну неритску моринску средину каква је била и током средњег тријаса, и у којој је дошло до образовања разноврсних микрофација у различитим зонама ширег подручја спруда и субспрудним басенима. Поједине биомикритске микрофације указују на релативно продубљивање средине седиментације.

По својим особинама сврставају се у примарна лежишта.

Тектоника лежишта

Лежиште „Бранешци“ се налази унутар горње тријаског комплекса.

Ови седименти су депоновани након завршетка интензивнијих тектонских дешавања.

На овом простору није било тектонских поремећаја, те су продуктивни седименти благо нагнути ка северу. Падни углови рудног тела мерени у зонама изданака крећу се од 25° до 30°.

7. На страни 28. на илустрацији 3-2, није приказан однос граница билансних резерви, површинског копа и експлоатационог поља као је назначено у називу илустрације. Потребно је кориговати илустрацију. Потребно је дати графички прилог у адекватној размери на коме је приказан однос граница билансних резерви, површинског копа и експлоатационог поља.

У исправљеној илустрацији 3-2. (страна 31) приказане су границе експлоатационог поља, билансних резерви и површинског копа, као и на графичком прилогу број 9. Завршни изглед површинског копа „Бранешци”.

Са прилога се може уочити да се граница експлоатационог поља поклапа са границама резерви и границом катастарске парцеле у власништву Носиоца пројекта.

8. На страни 39. у поглављу 3.2 Опис технолошког процеса, је поред основних операција (на експлоатацији и припреми) планирана као помоћна перација и одводњавање. У студији нема описа одводњавања као фазе технолошког процеса.

Студијом није издвојена посебна тачка одводњава, али су сви елементи одводњавања који утичу на животну средину детаљно обрађени.

Главним рударским пројектом кроз Технички пројекат одводњавања, снабдевања индустријском и питком водом и третирање отпадних вода, која се ради у складу са Водним условима затражиће се водна сагласност (тачка 4.13. Водних услова број 325-05-00722/2020-07 до 28.08.2020. године).

У студији је детаљно обрађено прихватање сувишних атмосферских вода са сливне површине од 3,73 ха (тачка 3.4.4.2.1. Студије), за интензитет кише $i_{2\%} = 212 \text{ L/s} \times \text{ha}$ тачка 4.5 Водних услова, за 50 годишњи повратни период – члан 47 став два Правилника о техничким захтевима за површинску експлоатацију минералних сировина („Службени гласник РС“, број 96/2020) и њихово третирање у таложнику пре упуштања у крајњи реципијент поток Сушицу.

У тачки 7.3.2. под редним броје 30 носиоцу пројекта се налаже да „Изгради етажне канале за прикупљање сувишних атмосферских вода и таложник за њихово одмуљивање према Главном рударском пројекту, како би се обезбедили прописани захтеви емисије, односно прописани услови за испуштање у крајњи реципијент (реку Сушицу)“.

9. На страни 58. у поглављу 3.3.4 Спецификација радне снаге, дато је да је на површинском копу, према усвојеном технолошком процесу, потребно укупно 13 радника, према табели 3-23 потребно је 11 радника. Усагласити текст и табелу.

Усалашен је текс са табелом.

У исправљеној Студији стоји:

На Површинском копу, према усвојеном технолошком процесу, потребно је укупно 11 радника (Табела 3-23).

10. У поглављу 3.4.1., на стр. 58. количина експлоатационих резерви у контурама површинског копа су исте и у тонама и у m^3 (819.754 m^3 односно 819.754 t).

Такође се наводи да укупне билансне резерве кречњака као техничко-грађевинског камена у лежишту износе 1.370.397 m^3 . Наведене билансне резерве нису верификоване у потврди о резервама.

Исправљено. У исправљеној Студији стоји:

Укупне утврђене и оверене билансне резерве кречњака као техничко-грађевинског камена у лежишту износе 3.658.960 t односно 1.370.397 m^3 .

$$3.658.960 \text{ t} / 2,67 \text{ t/m}^3 = 1.370.397 \text{ m}^3$$

Експлоатационе резерве у контурама површинског копа износе 819.754 m^3 , односно 2.188.743 t, што при капацитету од 50.000 m^3 /годишње омогућава век експлоатације од 16,4 године.

11. У поглављу 5.3.2. Стање воде наводи се да до загађивања површинских и подземних вода долази услед: одвијања друмског саобраћаја на путу ПА реда број 180 и локалним путевима. Пут ПА реда број 180 (Чачак-Гуча-Ивањица) не пролази поред будућег површинског копа “Бранешци” тако не може бити узрок загађења вода.

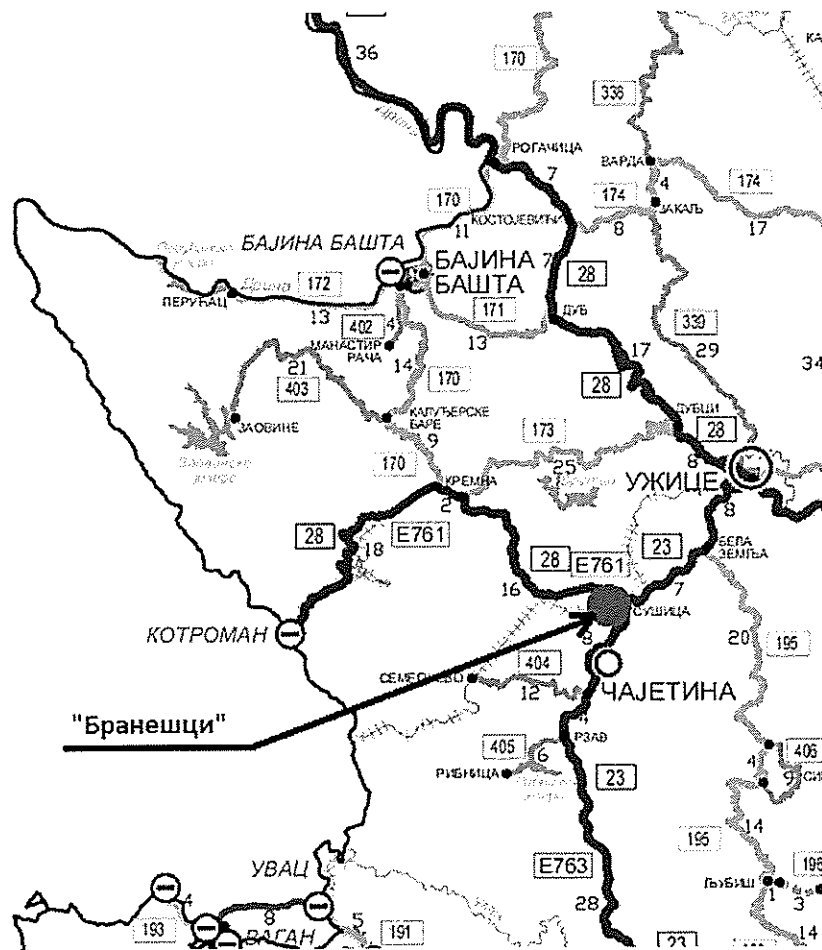
Тачка 5.3.2 је исправљена и допуњена и сада гласи:

На квалитет површинских вода, осим природних услова, пресудно утичу и активности човека. Упуштање непречишћених или делимично пречишћених комуналних и индустријских отпадних вода, уношење чврстог отпада, укључујући и тешко разградив

пластични отпад, као и активности у сливном подручју воденог екосистема, драстично утичу на погоршање квалитета воде.

Имајући у виду просторне карактеристике истраживаног простора, које се односе на слабу насељеност, непостојање индустријских постројења, као и чињеницу да су то углавном површине са закржљалом жбуновитом вегетацијом, до загађивања површинских и подземних вода може у минималном обиму у теоретском погледу да дође услед евентуалних следећих процеса:

- неадекватне примене вештачких ђубрива, пестицида и хербицида у ратарској и повртарској производњи или воћарству (овде је та могућност искључена јер се ради о неплодном земљишту неповољном за пољопривредну делатност);
- неадекватним депоновањем отпада, било пољопривредног или комуналног
- одвијања друмског саобраћаја на путу I Б реда број 28 (овај утицај је минималан и односи се на евентуалну дистрибуцију штетних честица из погонског горива као производ сагоревања).

Илустрација 5-1 : Ауто карта Србије (деталј Златиборског округа); Позиција ПК "Бранешци" означена црвеним кругом; Деоница Бранешци (Сушица) - Кремна - Котроман државног пута првог "Б" реда бр.28, тј. деоница пројектованог међународног европског пута E761, класе "Б";

У близини експлоатационог поља „Бранешци” протиче река Сушица која се улива у Ћетињу и припада сливу Западне Мораве. Уредбом о категоризацији водотока („Службени лист СФРЈ”, број 5/68), река Сушица се на свом току од Чајетине до ушћа у Ћетињу сврстава у IIa категорију.

Поред реке Сушице шире подручје није богато изворима и потоцима, припада семи аридним областима са водотоковима сезонског карактера.

На експлоатационом пољу нема сталних водотокова, а истражним бушењем нису констатоване издани.

12. У подпоглављу 6.5.2.1 Имисија прашине, наводи се да је “Максимална концентрација прашине налази се на оси главног правца дувања ветра, па за равничарске терене, за тачку на растојању x [м], од извора, она може бити одређена по формули,..” Простор лежишта и будућег површинског копа није равничарски терен већ је на падини брда. Од најниже коте (650 м) до највише коте (770 м) је висинска разлика од 120 м.

Усвојено као најнеповољнији случај.

13. На страни 134 у поглављу 8.3.3 наводи се “Мерење се врши на отвореном простору и у затвореним просторијама дефинисаним у табели 2. Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/2010) у најближим двориштима и у објектима постојеће две викендице”. Постојање ових објеката у близини копа нигде није наведено у Студији. Није јасно нити графички приказано где су тачно лоциране и на ком растојању две викендице у односу на Површински коп.

Исправљена груба грешка. Трећи пасуст тачке 8.3.3. у исправљеној студији гласи:

Мерење се врши на отвореном простору и у затвореним просторијама дефинисаним у табели 2. Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/2010) у најближим двориштима.

14. На стр. 145 у поглављу 10.3 наводи се да на локацији “постоји изграђено постројење за припрему као и сви непходни инфраструктурни објекти”. У опису технолошких фаза предвиђено је мобилно постројење. Површински коп нема Одобрење за експлоатацију и Одобрење извођење радова да би имао изграђено постројење и објекте инфраструктуре.

У студији се погрешно наводи постројење за припрему уместо фабрике бетона (Решење 351-122/2020-03 од 25.03.2020. године. Прилог 12 Привремена грађевинска дозвола фабрике бетона.

Прилог решење о привременој грађевинској дозволи.

15. У документу Информација о локацији наведено је: Саставни део информације о локацији је графички прилог на ком је дата планом предвиђена инфраструктура. У достављеној Информацији о локацији нема овог прилога.

На основу информације добијене од Носиоца пројекта у Информацији о локацији заостао екст од оретходно издате информације о локацији. Иначе уз предметну Информацију о локацији није издат никакав графички прилог.

16. У Студији се наводи да „Списак материја чије испуштање није дозвољено регулисано је Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12)“. Молим ауторе да обрате пажњу на назив овог прописа и да преформулишу почетни део реченице (...није дозвољено...насупротив ...граничне вредности...?).

У допуњеној Студији исправљен је текст и сада стоји:

Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја („Службени гласник РС”, број 50/12) утврђени су параметри и граничне вредности загађујућих супстанци (у даљем тексту: загађујућа материја) у површинским и подземним водама и седименту, као и рокови за њихово достизање. Контрола отпадних вода регулисана је Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 33/2016).

17. Обратити пажњу на тачке 12. и 13. из члана 2. горе наведене уредбе и прецизирати да ли су утврђене Просечна годишња концентрација и Природни ниво загађујућих материја? Уколико нису утврђене, на који начин ће се пратити ниво загађујућих материја?

Обрађивачима нису биле доступне вредности просечне годишње концентрације и природни ниво загађујућих материја у водама и седименту.

Унос загађујућих материја у воде, као последица рада површинског копа „Бранешци“ је мало вероватно, осим у случају акцидента-проливање нафте и нафтних деривата. Имајући у виду природу посла који се обавља на површинском копу и присуство механизације, контаминирано земљиште је лако санирати.

18. У тачки 8. се наводи да река Сушица, као пријемник, представља „Критичну област“. Потребно је објаснити на основу којих могућих утицаја и активности се ово тврди, имајући у виду да често пресушује и да је једним делом понорница.

Студија је на страни 126-127 допуњена следећим образложењем:

Река Сушица издвојена је као потенцијална критична област проистекле из чињенице да реке односно речни токови и речне долине представљају најниже тачке у рељефу којима гравитирају сви природни и вештачки материјали, чврсти или течни, покренути природним потиском, спирањем атмосферским водама, или потиснути вештачким потиском (цевоводи којима се природним падом или пумпама из постројења избацују отпадне материје, муљеви, пулпе суспензије отпадне воде сл.).

Са аспекта експлоатације природног камена, кречњака из лежишта кречњака “Бранешци”, не постоји реална опасност загађења речног тока Сушице као ни подземних вода јер нема декларисане загађујуће материје. Али реална опасност постоји од потенцијалних загађивача узводно од будућег површинског копа. У периоду бујичних вода такве загађујуће материје могу бити проширене низводно, у део речног тока који је у домену утицаја површинског копа “Бранешци” и даље, низводно.

У том смислу је река Сушица као реципијент издвојена као потенцијална критична област.

19. У табели 8-1 наводе се „Републички стандарди, директиве Европске Уније засновани на међународним стандардима ИСО 14000“. Потребно је објаснити на које се „Републичке стандарде“ и директиве мисли, и да ли се односе искључиво на аспект рударства или и на режим (којих?) вода, имајући у виду да је познато које су одредбе појединих директива ЕУ уграђене у домаће законодавство.

Површински коп има век од 16,4 године, могуће је да се европсим директивама, у односу на домаће законодавство поопштре услови. Са друге стране у области рударства поједини услови који су битни за праћење стања заштите нису регулисани. Пример је јачина потреса при минирању, па се у домаћој пракси користе граничне вредности брзина осцилација (mm/s) из немачких стандарда DIN 4150.

Табела 8-1. је исправљена.

20. Поступак мониторинга површинских вода, као и систем њихових класа еколошког статуса и потенцијала, је прецизно дефинисан домаћим подзаконским прописима и, самим тим, нија јасна потреба за спровођењем „међународних захтева и препорука (ЕУ, Светска Банка, ЕРА, WHO)“. Ако аутори сматрају другачије, нека образложе који би се захтеви и препоруке у овом случају применили и зашто (непостојање домаћих закона...?).

Као и под 19.

У испраљеној Студији изостављен је текст „а у случају непостојања међународних захтева и препорука (ЕУ, Светска Банка, ЕРА, WHO).

21. У студији се наводи да „Квалитет отпадних вода не сме да угрози I класу подземних вода...“. Међутим, особине класа подземних вода нису дате и потребно их је навести (хемијски и квантитативни статус) како би се знало који квалитет треба да се прати и одржава.

У тачки 4.8. Водних услова наложено је да се предвиде објекти за одвођење, пречишћавање загађујућених вода и испуштање пречишћених вода из рудника ради заштите површинских и подземних вода. Да испуштене воде не смеју угрозити I класу подземних вода и II класу вода површинских токова, у складу са дозвољеним количинама замућења и других параметара који су прописани и др.

С обзиром да на површинском копу нема испуштања загађених вода осим замуљених сувишних атмосферских вода, а које ће се одмуљивати у таложнику, може се пратити само гранична вредност суспендованих честица.

22. Појаснити тврдње „...истражним бушењем није установљена издан...“ и „предметно лежиште кречњака „Бранешци“ налази се у зони у којој су заступљени карстни типови издани“.

Студија је исправљена и допуњена у тачки 2.3.4. Хидрогеолошке карактеристике терена следећим текстом:

Предметно лежиште кречњака „Бранешци“ налази се у зони у којој су уобичајени и могући карстни типови издани. На истражном простору, односно простору будућег површинског копа, истражним радовима, истражним бушењем (2019. године) у зони лежишта кречњака „Бранешци“, није утврђено присуство воде (карстних резервоара).

23. Није узет у обзир Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода и његове одредбе које се односе на водна тела подземних вода.

У тачки 7.1.1. Закони и технички прописи по којим треба да буде израђена техничка документација за експлоатацију кречњака, под редним бројем 36. Наведен је Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11).

24. Објаснити која је обавеза Републике Србије према документу за спровођење мониторинга “Best practice environmental management in mining - Environmental monitoring and performance“, ЕРА Аустралија, 1995?

У исправљеној Студији изостављен је део текста:

„Best practice environmental management in mining - Environmental monitoring and performance“, ЕРА Аустралија, 1995.“

25. У табели 8-2 стоји латинична скраћеница НКР и потребно ју је исправити како би имала смисла сходно називу параметра на који се односи.

Табела 8-2 је исправљена и сада гласи:

Табела 8-2 Граничне вредности на месту испуштања у површинске воде

<i>Параметар</i>	<i>Јединица мере</i>	<i>Граничне вредности емисије⁽¹⁾</i>
Суспендоване материје	mg/L	100
Хемијска потрошња кисеоника (ХПК)*	mgO ₂ /L	150

*ХПК = НПК (COD – Chemical Oxygen Demand)

26. Скраћеница ПОПс на српском језику не значи ништа и прикладније је навести енглески израз за ове супстанце.

Исправљено:

Правилник о листи POPs хемикалија (Persistent Organic Pollutants) дуготрајно загађујућих органске материја, начину и поступку за управљање POPs отпадом и граничним вредностима концентрација POPs материја које се односе на одлагање отпада који садржи или је контаминиран POPs материјама („Службени гласник РС”, број 65/2011 и 17/17);

27. У електронској верзији Студије недостају, између осталих, услови Завода за заштиту природе Србије, Мишљење ЈКП „Водовод Златибор“, Водно мишљење и Водни услови, и потребно их је доставити како би се имао увид у прописане услове.

Студија је допуњена Водним условима.

У међувремену, дана 19.05.2021.године, овом органу достављене су примедбе на предметни пројекат мештана Бранешци, заведене под бројем 307-00-00095/2021-03. Примедбе су пристигле неблаговремено, јер се у том периоду предметна Студија већ дорађивала у складу са дописом за допуну број 353-02-2175/2020-03 од 12.04.2021.године, али су исте ипак прослеђене члановима Техничке комисије на увид. Примедбе су се односиле на заштиту Тубакових врела и Вујића пећине, који се налазе ван граница експлоатационог поља, као и на нелегалан рад носиоца пројекта који производи штетне утицаје на животну средину. Техничка комисија је упутила изјашњење по примедбама, и то:

- Тубакова врела“ су један од извора реке Сушице, која је понорница током већег дела свог тока и током већег дела године. Планирани радови не могу угрозити истицање воде из поменутих врела јер ће артешка вода, чак и у претпостављеном затрпавању „Тубакових врела“, свакако пронаћи пут на коме ће изаћи на површину у близини, имајући у виду да се водопрпусни слој који се ту налази, а кроз који вода излази, налази на већој површини, тј. дужини у односу на дужински водопрпусни слој које евентуално може бити затрпан. Иначе, теоријски разматрано, већу опасност по истицање воде има затрпавање извора водонепропусним материјалом као што је глина, што на овом локалитету свакако није случај. Осим тога, са формално-правне стране, коментари становника села „Бранешци“ нису прихватљиви јер се „Тубакова врела“ не помињу ни у једном документу и условима издатим од надлежних органа – Условима заштите природе издатим од стране Завода за заштиту природе, мишљењу издатом од стране Ј.К.П. „Водовод Златибор“, Водном мишљењу издатом од стране Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ секција „Ужице“ и Водним условима издатим од стране Републичке дирекције за воде.

- Поменута „Вујића пећина“ се не налази ни у једној од пет категорија заштићених природних добара, и самим тим ни у категорији Заштићених споменика природе геолошког карактера у Републици Србији који води Завод за заштиту природе, а што је доступно на следећем линку: https://www.zzps.rs/wp/zasticena_dobra/SP%20Objekti%20geonasledja%20202101.pdf?script=lat.

Примедбе које се односе на нелегалан рад носиоца пројекта се не могу третирати кроз поступак давања сагласности на предметну Студију, имајући у виду чињеницу да је за ту проблематику надлежна инспекција Министарства рударства и енергетике. Такође, треба нагласити да је сврха поступка давања сагласности на предметну Студију о процени утицаја на животну средину, између осталог, давање могућности да се околно становништво има на шта позивати у случају нежељених ситуација које се могу догодити при редовном раду на реализацији предметног пројекта. Студија о процени утицаја на животну средину је обавезујући документ за носиоца пројекта, а нарочито поглавље 8. које се односи на мере заштите животне средине, као и поглавље 9. које се односи на програм праћења утицаја на животну средину-мониторинг систем.

На основу спроведеног поступка и предлога Техничке комисије, одлучено је као у диспозитиву.

Предметна Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта, као и програм праћења утицаја на животну средину, и предлаже се да се на исту изда сагласност.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04).

На основу члана 33. Закона о процени утицаја на животну средину, донето је посебно Решење о трошковима поступка.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку. Против истог није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду Београд, Немањина 9, у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Александар Дујановић
Александар Дујановић

Доставити:

- Носиоцу пројекта
- Сектору за надзор и предострожност у животној средини
- МЗ Бранешци
- Архиви